

Ουκρανία, 1 Φεβρουαρίου 2025

Διακήρυξη για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του πολιτιστικού τομέα της Ουκρανίας

Εμείς, οι Υπουργοί Πολιτισμού και οι Επικεφαλές των Αντιπροσωπειών, καθώς και οι εκπρόσωποι των χωρών που συμμετέχουμε στην Πολιτιστική Διάσκεψη «Συνεργασία για την Ανθεκτικότητα» της 1ης Φεβρουαρίου 2025 στην Ουκρανία, μετά από πρόσκληση του Υπουργείου Πολιτισμού και Στρατηγικής Επικοινωνίας της Ουκρανίας,

Σε συνέχεια της Διακήρυξης του Βίλνιους για Δράση για την Ανάκαμψη του Πολιτιστικού τομέα της Ουκρανίας (Βίλνιους, Λιθουανία, 6-7 Ιουνίου 2024),

Στην πορεία προς τη Διάσκεψη για την Ανάκαμψη της Ουκρανίας, που θα πραγματοποιηθεί στη Ρώμη, τον Ιούλιο 2025,

Σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και στο Σύνταγμα και τις Συμβάσεις της UNESCO, καθώς και τις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στο κοινό Σχέδιο Δράσης για τον Πολιτισμό στην Ουκρανία, όπως συντονίζεται από το Υπουργείο Πολιτισμού και Στρατηγικής Επικοινωνίας της Ουκρανίας και την UNESCO,

Καταδικάζοντας αποφασιστικά τον παράνομο, απρόκλητο και αδικαιολόγητο επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και του λαού της, κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του Καταστατικού του ΟΗΕ, και την καταστροφή αγαθών και υποδομών των πολιτών της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένης της καταστροφής και της ζημιάς σε ουκρανικές ιστορικές πόλεις και πολιτιστικούς χώρους, και επιθέσεις σε περιοχές που προστατεύονται βάσει της σύμβασης της Χάγης του 1954 για την Προστασία της Πολιτιστικής Ιδιοκτησίας σε Περίπτωση Ένοπλης Σύγκρουσης και της Σύμβασης του 1972, σχετικά με την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς και άλλων επιθέσεων που ζημιώνουν ή καταστρέφουν την υλική κληρονομιά, πολιτιστικά ιδρύματα και πολιτιστικές συλλογές,

Αναγνωρίζοντας, επίσης, την καθοριστική συμβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς και του πολιτισμού σε όλες τις μορφές και εκφράσεις του για την επίτευξη μιας βιώσιμης κοινωνίας, τη διαμόρφωση εθνικής ταυτότητας και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής, ενισχύοντας έτσι την εθνική ασφάλεια, οδηγώντας στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα,

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της ανθρώπινης διάστασης και των κοινωνικών πτυχών της καλλιτεχνικής δημιουργίας και του πολιτισμού για τη διατήρηση και τη μελλοντική αποκατάσταση του πολιτιστικού τομέα στην Ουκρανία,

Υπενθυμίζοντας την κοινή δήλωση των Υπουργών Πολιτισμού, που συνήλθαν στο Νταβός της Ελβετίας, στις 14-16 Ιανουαρίου 2023, και χτίζοντας πάνω στο έργο της Συμμαχίας Davos Baukultur και τις συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομώνων υπό την ηγεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ουκρανία,

Παρατηρώντας την ουσιαστική αύξηση των ζημιών στην πολιτιστική κληρονομιά και τις πολιτιστικές υποδομές της Ουκρανίας, τις απώλειες στους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς της Ουκρανίας και τις αυξανόμενες ανάγκες για ανοικοδόμηση και ανάκαμψη του πολιτιστικού τομέα της Ουκρανίας,

Υποστηρίζοντας το Μητρώο Ζημιών για την Ουκρανία, το οποίο χρησιμεύει για την καταγραφή και την τεκμηρίωση αποδεικτικών στοιχείων και αξιώσεων σχετικά με ζημιές, απώλειες ή τραυματισμούς που προκλήθηκαν, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής κληρονομιάς, στις ή μετά τις 24 Φεβρουαρίου 2022, στην επικράτεια της Ουκρανίας,

Αναγνωρίζοντας την ανάγκη για κοινές δράσεις με στόχο την υποστήριξη της Ουκρανίας για τη διαφύλαξη του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς της και την πρόληψη της διαγραφής της πολιτιστικής ταυτότητας,

Τονίζοντας ότι η μεταπολεμική ανάκαμψη της Ουκρανίας θα πρέπει να θεωρήσει τον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά ως οριζόντιο ζήτημα και τον ακρογωνιαίο λίθο που διαμορφώνει το περιβάλλον διαβίωσης και διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην οικονομική και κοινωνική ανάκαμψη,

1. Χαιρετίζουμε την ιδέα και δεσμευόμαστε να διερευνήσουμε μηχανισμούς και δυνατότητες για την ίδρυση του Ουκρανικού Ταμείου Κληρονομιάς με στόχο την υποστήριξη της αποκατάστασης και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας. Με περισσότερες από 2185 πολιτιστικές υποδομές που έχουν υποστεί ζημιές ή έχουν καταστραφεί από τις 24 Φεβρουαρίου 2022, σύμφωνα με πληροφορίες από τις περιφερειακές διοικήσεις στην Ουκρανία (μέχρι τις 25-01-2025), συμπεριλαμβανομένων 476 πολιτιστικών αγαθών που έχουν επαληθευτεί ως κατεστραμμένα από την UNESCO, υπάρχει επείγουσα ανάγκη για προσπάθειες προστασίας της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ουκρανίας. Το Ταμείο θα πρέπει να διαδραματίσει κεντρικό ρόλο στη χρηματοδότηση και υποστήριξη της ανάκτησης μουσείων, πολιτιστικών ορόσημων και χώρων πολιτιστικής σημασίας, καθώς και στην ενίσχυση της κοινωνικής υποδομής που είναι απαραίτητη για την επίτευξη αυτών των στόχων.
2. Υποστηρίζουμε τη δημιουργία ενός συνασπισμού για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών της Ουκρανίας στο πνεύμα της Σύμβασης της UNESCO του 1970 με στόχο την παροχή ενός ολοκληρωμένου πλαισίου για τη διαφύλαξη των ουκρανικών πολιτιστικών αγαθών. Ο συνασπισμός θα μπορούσε, επίσης, να συμβάλλει στην ενίσχυση του προσωπικού των μουσείων, να διευκολύνει την ανάπτυξη προληπτικών μέτρων για την προστασία έργων τέχνης και πολιτιστικής κληρονομιάς από ζημιές, κλοπές ή απώλεια, να ενισχύσει τη διεθνή συνεργασία για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών της Ουκρανίας και να προωθήσει πρακτικές δεοντολογίας.
3. Ενθαρρύνουμε τις χώρες να επιβάλλουν ποινικές ή πειθαρχικές κυρώσεις σε άτομα και οργανισμούς που εμπλέκονται σε παράνομες αρχαιολογικές ανασκαφές, κλοπές, λεηλασίες, κατάχρηση, πράξεις βανδαλισμού ή οποιεσδήποτε άλλες πράξεις που

απαγορεύονται από το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και στρέφονται κατά πολιτιστικών αγαθών στα διεθνώς αναγνωρισμένα εδάφη της Ουκρανίας.

4. Χαιρετίζουμε την έναρξη της Πλατφόρμας για την Πολιτιστική Ανάκαμψη: Μία ομάδα εμπειρογνομώνων που θα αναπτύξει ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ενσωμάτωση της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς στη διαδικασία ανοικοδόμησης, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις υποχρεώσεις της Ουκρανίας ως υπογράφουσας της Σύμβασης για την Προστασία του Κόσμου Πολιτιστική και Φυσική Κληρονομιά. Με βάση τις αρχές μιας υψηλής ποιότητας Baukultur, η ομάδα θα πρέπει να επικεντρωθεί σε στρατηγικές για τη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη. Οι κατευθυντήριες γραμμές δίνουν έμφαση στην εξισορρόπηση αρχιτεκτονικών, αστικών και πολιτιστικών στόχων, ενισχύοντας κοινότητες, χωρίς αποκλεισμούς στην Ουκρανία, στο πνεύμα της Διακήρυξης του Νταβός του 2018 «Προς ένα υψηλής ποιότητας Baukultur για την Ευρώπη» και του Έγγραφου Θέσης 2018 «Πολιτισμός στην Ανασυγκρότηση και Ανάκαμψη της πόλης», όπως καθώς και το πλαίσιο CURE της UNESCO/Παγκόσμιας Τράπεζας.